

Aan: Wethouder Meliani

C.c. Alex Dekker, Gemeentelijk Vastgoed

Van: Bart Uitdenbogaart, voorzitter Eilandenoverleg en Jeroen Verhulst, secretaris.

Datum: 22 februari 2021

ADVIES EILANDENOVERLEG OVER KEUZE SCENARIO'S OOSTERKERK

Het Eilandenoverleg is door wethouder Meliani om advies gevraagd omdat de wethouder en de raadscommissie KDD de mogelijkheden voor buurtgebruik een belangrijke factor vinden bij de beslissing over de toekomst van de Oosterkerk na verkoop door de gemeente.

Er liggen nu twee scenario's voor advies:

- Het scenario met beheer door Stadsherstel met als hoofdhuurder het Balletorkest,
- Het scenario met beheer door de Protestantse Kerk Amsterdam – kortweg PKA – met een Huis van Bezieling (Citykerk), een Huis van Verbinding (buurtgebruik) en een Huis van Vernieuwing (sociaal ethisch ondernemen/innovatie).

Het Eilandenoverleg heeft zich in zijn vergadering van 3 februari 2021 unaniem uitgesproken voor het scenario PKA om de volgende redenen:

- 1) Alleen het scenario PKA biedt voldoende ruimte voor buurtgebruik. De kerk is bij de PKA van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat toegankelijk voor de buurt aan de pleinzijde via de kosterij. De kosterij is volledig beschikbaar voor buurtgebruik. Hier is nu al, vanuit het Huis van Verbinding, een buurtgericht Vrouwenhuis. Er is begeleiding aanwezig. In de kerkzaal zijn voldoende bijruimten die nodig kunnen zijn voor buurtevenementen. In het scenario met Balletorkest is de bezetting van de kerkzaal door het Balletorkest gedurende 55-60 dagen per jaar niet zozeer het probleem, maar wel dat het Balletorkest alle 365 dagen per jaar de hele kosterij en alle bijruimten in de kerk bezet, met uitzondering van één cubicle voor de Citykerk. Het Balletorkest heeft zoveel bijruimten nodig voor opslagruimte voor de instrumenten, directiekamer, bibliotheek etc. Slechts één flexibele ruimte biedt medegebruik voor buurtevenementen. Er is in dit scenario geen plaats voor een vrouwenhuis in de kosterij.
- 2) Op 21 november 2019 heeft het Eilandenoverleg op verzoek van de gemeente een notitie geschreven om duidelijk te maken wat we met

buurtgebruik bedoelen. De notitie eindigt met twaalf eisen waaraan voldaan moet worden om buurtgebruik mogelijk te maken. Op vier van die eisen voldoet het scenario met Balletorkest niet of scoort de PKA veel beter.

De eerste eis was dat de 50-55 gratis concerten per jaar van de Stichting Oosterkerk (met vrijwillige bijdrage) voortgezet moeten kunnen worden. In het scenario Balletorkest met beheer Stadsherstel wordt daaraan niet voldaan, want Stadsherstel hanteert een tarief van € 450 per concert. Bij de PKA is dit gratis.

- 3) De tweede eis uit onze notitie van 21 november 2019 is dat er ca. 20 dagdelen per jaar beschikbaar zijn voor buurtevenementen. In het scenario Balletorkest met beheer Stadsherstel wordt daaraan niet voldaan: tien dagdelen zijn mogelijk tegen een tarief van € 225.

In het PKA-scenario zijn er geen beperkingen in aantal en zijn er geen huurkosten.

- 4) Eis 9 van het Eilandenoverleg is dat de beheerder makkelijk aanspreekbaar moet zijn. In het scenario Balletorkest met beheer Stadsherstel is alleen bij evenementen een beheerder in de kerk aanwezig. Buiten de evenementen is de kerk gesloten en is de beheerder alleen vijf dagen per week bereikbaar in het kantoor van Stadsherstel.

In Het PKA scenario is de kerk zeven dagen per week toegankelijk en is permanent een beheerder aanwezig. Het 'Huis van Verbinding' heeft een vaste medewerker die in de kerk aanwezig is. Daarnaast werkt het Huis van Verbinding met vrijwilligers, wat op zich al een verankering in het buurtnetwerk betekent.

- 5) Eis 11 betreft het behoud van het monumentale karakter van de kerk. Ten behoeve van het monumentale Van Oeckelenorgel mag ook de akoestiek niet worden aangetast. Stadsherstel wil in het scenario met Balletorkest het hele plafond van onderen bekleden met isolerend materiaal en daarop de oorspronkelijke betimmering schilderen. Ook worden er gordijnen opgehangen. Het plafond wordt gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door een enorm grid met lampen dat boven het podium hangt. Dat vinden wij teveel een aantasting van het monument.

In het PKA-scenario ontbreken deze maatregelen en wordt met veel bescheidener middelen de akoestiek verbeterd bij evenementen.

Wel zou de voorgestelde inbouw tussen de cubicles van invloed kunnen zijn. Het Eilandenoverleg wijst deze inbouw niet af, maar heeft wel voorkeur voor een variant zonder extra inbouw of met bescheidener inbouw.

- 6) De eis van een Vrouwenhuis komt in de notitie van 2019 niet voor, omdat het initiatief daartoe pas later is ontstaan. We noemden het al onder punt 1) hierboven. Inmiddels functioneert het al en is subsidie verkregen van stadsdeel Centrum.

Het Eilandenoverleg heeft deze eis in 2020 meegegeven aan gemeentelijk Vastgoed en Stadsherstel. Stadsherstel heeft daarvoor geen ruimte beschikbaar. De PKA biedt een vaste ruimte aan in de kosterij, gratis, als onderdeel van het Huis van Verbinding.

Een ander recent initiatief dat al functioneert is een buurtkeuken die vanuit de kosterij maaltijden verstrekt aan buurtgenoten.

Aandachtspunten voor wethouder Meliani

- 1) Het Eilandenoverleg vindt het niet juist dat in dit stadium advies wordt gevraagd aan Monumenten en Archeologie en de afdeling Kunst&Cultuur. Het is logisch dat Monumenten en Archeologie het gekozen scenario moet beoordelen en zo nodig laten aanpassen, maar niet dat de dienst de keuze tussen de scenario's mede gaat bepalen.
De situatie is bovendien scheef omdat Stadsherstel over het scenario met Balletorkest al uitvoerig heeft overlegd met Monumenten en Archeologie en de PKA nog geen overleg heeft kunnen voeren.
- 2) Stadsherstel geeft duidelijk te kennen sterke voorkeur te hebben voor het scenario met Balletorkest en moest enkele keren door gemeentelijk Vastgoed gedwongen worden om het PKA-scenario in onderzoek te nemen en te houden.
Tijdens de anderhalf jaar dat Stadsherstel de variant met Balletorkest uitwerkte, is noch door hen, noch door het Balletorkest contact opgenomen met het Eilandenoverleg of de Stichting Oosterkerk.
Wij geven u in overweging om als de samenwerking met Stadsherstel stopt, de kerk in gemeentebezit te houden (met tien jaar huurgarantie van de PKA) of de kerk aan de PKA te verkopen.
- 3) Wij hebben niets tegen het Balletorkest, maar hebben in punt 1 van onze redenen voor onze keuze aangegeven dat het punt van het ruimtegebruik alleen al een te groot nadeel is.
Over ca. twee jaar kan wellicht repetitie--en kantoorruimte gevonden worden in onze buurt in de te verbouwen Van Gendthallen op Oostenburg. Dat is de moeite van het onderzoeken waard, want de Van Gendthallen BV zoekt op dit moment kandidaat-gebruikers.

Wij zijn graag bereid om in mondeling overleg dit advies nader toe te lichten.

U kunt ons per e-mail bereiken via eilandenoverleg@buurtorganisatie1018.nl